

אוניברסיטת תל-אביב
בית-הספר לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל
Tel Aviv University - Bob Shapell School of Social Work

גישות בהתערבות ובטיפול בהפרעות פוסט טראומטיות

Intervention and Therapy in Post-Traumatic Stress Disorder.

תואר שני - מסלול טראומה
סמסטר ב' תשפ"ב

מס' קורס 110-4593-33

שם המרצה: ד"ר אופיר לוי, **משרד:** חדר 250 **טלפון:** 6409562. **דואר**

אלקטרוני: ofirleviphd@gmail.com **שעת קבלה:** יום ב' בשעה

14:00. (בתיאום מראש)

מועד ומיקום ההרצאות: יום ב', 12:30-14:00, חדר 125.

מטרת הקורס

הקורס "גישות בהתערבות ובטיפול בהפרעות פוסט טראומטיות" עוסק בשיטות התערבות וטיפול בתגובות למצבי דחק טראומטיים החל מהשלב האקוטי הינו, תגובת לחץ חריפה (Acute Stress Reaction) והפרעת דחק חריפה (Acute Stress Disorder) ועד תגובת לחץ פוסט טראומטית (PTSD). במהלך הקורס יוצגו שיטות התערבות וטיפול שונות, העקרונות האופייניות להן, הטכניקות המרכזיות הנגזרות מהן והקשר שלהן להתגובה ו/או להפרעה שהתפתחה כתוצאה מהחשיפה לטראומה. הקורס לא נועד להכשיר את המשתתפים כמטפלים בשיטות אלה, אלא לחשוף אותם לאפשרויות הקיימות בשדה ההתערבות והטיפול בטראומה.

מבנה הקורס

כל הזכויות שמורות לד"ר אופיר לוי

הקורס יהיה מבוסס על קריאת מאמרים המייצגים את גישות ההתערבות והטיפול, וסימולציות המאפשרות חשיפה (חלקית ביותר) לחלק מהשיטות. מעבר לכך, ייתכן וישולבו בקורס הרצאות אורח. והיה ומגבלות הקורונה יחייבו את העברת הקורס בזום, הסימולציות יומרו לעבודה בקבוצות קטנות בהתבסס על חלוקה לחדרים.

מטלות הקורס

1. נוכחות חובה והשתתפות פעילה בכל המפגשים בכיתה.
 2. קריאת מאמרי החובה.
 3. השתתפות פעילה בסימולציות. כל סימולציה ואופייה יוצגו בשיעור הראשון. עד המפגש השני הסטודנטים יתבקשו להשתבץ לכל אחת מהן.
1. סוג הקורס: סמסטריאלי/ קורס חובה
 2. נושאי הקורס:
 - א. הכרת עם ההתערבויות האופייניות לתגובת דחק חריפה (A.S.R.) והפרעת דחק חריפה (A.S.D.) לרבות התערבויות וטיפול פרטני וקבוצתי.
 - ב. הכרת טכניקות טיפול לשלב הראשון של הפרעת לחץ פוסט טראומתית (P.T.S.D.), לרבות טיפול קבוצתי.
 - ג. הכרות עם טכניקות טיפול בוטראומה מורכבת.

הערה: ייתכנו שינויים בתכנים שילמדו ובסדר העברת הנושאים.
 3. אופן הלימוד: הרצאות המבוססות על חומר הקריאה, בליווי מצגת וסרטים ובשילוב סימולציות/ תרגילים.
 4. מטלה/ ציון בקורס:

שקלול הציון	אופן מילוי הדרישות	
*ציון הבמבחן הינו ציון הקורס הסופי.	מבחן רב ברירה (אמריקאי) - 25/28 שאלות.	מבחן בסוף הסמסטר
*ישאלו שאלות על סיטואציות שהתרחשו בסימולציות.		

חובה

- הפרט, ד' י'. (2011). יסודות הטיפול הקוגניטיבי-התנהגותי. בתוך: צ. מרום, ש.ג. שכטמן, נ. מור & י. מאירס (עורכים): טיפול קוגניטיבי-התנהגותי במבוגרים (עמודים: 9-16). תל-אביב: הוצאת דיונון מבית פרובוק בע"מ.
- לוי, א', שובל, י'. (2010). "התערבות קבוצתית המשכית – פרוטוקול להתערבות ייחודית עם יחידות מילואים לוחמות". שיחות, כ"ד (3), 282-275.
- לטי, ה', מ', גז, י', נדב, מ', שיבר, א'. (2010). עקרונות אבג"ד להתערבות ראשונית באירועי דחק: א (אוריינטציה) ב(בטחון) ג(גוף ד(דיאלוג). הרפואה, 149(3), 153-156.
- עומר, ח', (1991). פיגועים המוניים: תפקיד צוות חירום. שיחות, 3, 157-170.
- שובל, י', לוי, א', דקל, ר', סולומון, ז'. (2011). "הערכת התערבות התשאל לגווניה: סקירת הספרות המחקרית", חברה ורווחה לא (2), 173-203.
- Bisson, J. I., Berliner, L., Cloitre, M., Forbes, D., Jensen, T. K., Lewis, C., . . . Shapiro, F. (2019). The international society for traumatic stress studies new guidelines for the prevention and treatment of posttraumatic stress disorder: Methodology and development process. *Journal of Traumatic Stress*, 32, 475-483.
<http://dx.doi.org/10.1002/jts.22421>
-
- Levi, O., Shoval-Zuckerman, Y., Fruchter, E., Bibi, A., Bar-Haim, Y., Wald, I. (2017). Benefits of a Psychodynamic Group Therapy (PGT) Model for Treating Veterans with

PTSD. *Journal of Clinical Psychology*. 73(10):1247-1258.
doi: 10.1002/jclp.22443.

- Levi, O., Bar-Haim, Y., Kreiss, Y., & Fruchter, E. Cognitive-behavioral therapy and psychodynamic psychotherapy in the treatment of combat-related post-traumatic stress disorder: A comparative study. *Psychotherapy. Clinical psychology & Psychotherapy*, 23(4), 298-307. doi: 10.1002/cpp.1969.
- Mitchell, J. T. (1983). When disaster strikes: The critical incident stress debriefing process. *Journal of Emergency Medical Service*, 8, 36-39.
- Svetlitzky, V., Farchi, M., Ben-Yehuda, A., Start, R. M., Levi, O., & Adler, B. A. (2019). YaHaLOM Training in the Military: Assessing knowledge, confidence and stigma. *Psychological Services*. doi.org/10.1037/ser0000360,
- Wampold, E.B. et al., (2010) Determining what works in the treatment of PTSD. *Clinical Psychology Review* 30, 923-933. doi: 10.1016/j.cpr.2010.06.005.

לשקול לשלב את מאמר ההשוואה בין CBT ו-DBT

רשות:

- אורן, א., לבבי, י. (2019) שימוש בתרפיית ה-EMDR בטיפול באירועים טראומטיים. מתוך י. להב, ז. סולומון, (עורכות), משחזור לזיכרון, טיפול בטרומה נפשית, (עמ' 57-82). רסלינג, תל אביב.
- דריידן, ו'. (2006). תמצית הטיפול ההתנהגותי הר"א (רציונאל-אמוטיבי). בתוך: *טיפול התנהגותי רציונלי-אמוטיבי* (עמודים: 11-27). הוצאת ספרים "אח": חולון.

- זליגמן, צ. (2019). 'אל תרחק ממי כי צרה קרובה כי אין עוזר' – טיפול פסיכודינמי התייחסותי במטופלים הסובלים בעקבות טראומה מסיבית. מתוך י. להב, ז. סולומון, (עורכות), משחזור לזיכרון, טיפול בטרומה נפשית, (עמ' 263-308). רסלינג, תל אביב.
- שלו, א', אדסקי, ר', בוקר, ר', בנעט, י', בר-גיא, נ', הדר, ה', פרי, ט', פרידמן, ש', קופר, ר', תובל משיח, ר'. (2002). התערבויות קליניות באירועי דחק מתמשכים. *שיחות*, י"ז, (1), 5-19.
- Adler, A. B., Start, A. R., Milham, L., Allard, Y. S., Riddle, D., Townsend, L., & Svetlitzky, V. (2019). Rapid response to acute stress reaction: Pilot test of iCOVER training for military units. *Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy*. doi.org/10.1037/tra0000487.
- Ehlers, A., Clark, M. D. (2000). A cognitive model of posttraumatic stress disorder *Behaviour Research and Therapy*, 38, 319-345.
- Roberts, P.N., Kitchiner, J.N., Kenardy, J., Bisson, I.J. (2009). Systematic Review and Meta-Analysis of Multiple-Session Early Interventions Following Traumatic Events. *Am. J. Psychiatry*, 166, 293-301.
- Lonergan, M. (2014) Cognitive Behavioral Therapy for PTSD: The Role of Complex PTSD on Treatment Outcome. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 23(5), 494-512, DOI: 10.1080/10926771.2014.904467.
- Riggs, S. D., Sermanian, D. (2012). Prevention and care of combat-related PTSD: Directions for future exploration. *Military Medicine*, 177, 8-14.

- Solomon, Z., Levin, Y., Crompton, L., & Ginzburg, K. (2019). Is acute stress reaction a risk factor for early mortality? *Health Psychology, 38(7)*, 606-612. <http://dx.doi.org/10.1037/hea0000744>.
- Solomon, Z., Shklar, R., & Mikulincer, M. (2005). Frontline treatment of combat stress reaction: A 20-year longitudinal evaluation study. *American Journal of Psychiatry, 162(12)*, 2309-2314. doi: 10.1176/appi.ajp.162.12.2309.
- Waller, G., & Turner, H. (2016). Therapist drift redux: Why well-meaning clinicians fail to deliver evidence-based therapy, and how to get back on track. *Behaviour Research and Therapy, 77*, 129-137. doi: 10.1016/j.brat.2015.12.005.

פירוט תוכן השיעורים ומאמרי החובה בטבלה

מספר שיעור	נושא ההרצאה	מאמרי חובה	הערות
1-2	מבוא – גורמים המסייעים במהלך טיפול ב-PTSD. קווים מנחים לטיפול ב-PTSD	*Wampold, E.B. et al., (2010) Determining what works in the treatment of PTSD. <i>Clinical Psychology Review 30</i> , 923-933. *Bisson, J. I., Berliner, L., Cloitre, M., Forbes, D., Jensen, T. K., Lewis, C., . . . Shapiro, F. (2019). The international society for traumatic stress studies new guidelines for the prevention and treatment of posttraumatic stress	

	disorder: Methodology and development process. <i>Journal of Traumatic Stress</i> , 32, 475-483. http://dx.doi.org/10.1002/jts.22421		
סימולציה/ תרגיל בקבוצות	עומר, ח', (1991). פיגועים המוניים: תפקיד צוות חירום. <i>שיחות</i> , 3, 157-170.	עקרונות של מניעת התפתחות PTSD	2-4.
שתי סימולציות – אחת להדגמת ההתערבות בקבוצה ואחת להמחשת התערבות פרטנית.	*שובל, י', לוי, א', דקל, ר', סולומון, ז'. (2011). "הערכת התערבות התשואול לגווניה: סקירת הספרות המחקרית", <i>חברה ורווחה לא</i> (2), 173-203. * לוי, א', שובל, י'. (2010). "התערבות קבוצתית המשכית – פרוטוקול להתערבות ייחודית עם יחידות מילואים לוחמות". <i>שיחות</i> , כ"ד (3), 282-275. *לטי, ה'מ', גז, י', נדב, מ', שיבר, א'. (2010). עקרונות אבג"ד להתערבות ראשונית באירועי דחק: א (אוריינטציה) ב(בטחון) ג(גוף) ד(דיאלוג). <i>הרפואה</i> , 149(3), 153-156. *Mitchell, J. T. (1983). When disaster strikes: The critical incident stress debriefing process. <i>Journal of Emergency Medical Service</i> , 8, 36-39. *Svetlitzky, V., Farchi,	"התערבויות מוקדמות" בשלב תדובת הדחק – החריפה (A.S.R) – קבוצתי ופרטני.	5-8.

	M., Ben-Yehuda, A., Start, R. M., Levi, O., & Adler, B. A. (2019). YaHaLOM Training in the Military: Assessing knowledge, confidence and stigma. <i>Psychological Services</i>. doi.org/10.1037/ser0000360.		
סימולציה להמחשת השלב הראשון של הטיפול הקוגניטיבי- ההתנהגותי (בשלושות).	*הפרט, ד' י'. (2011). יסודות הטיפול הקוגניטיבי-התנהגותי. בתוך: צ. מרום, ש.ג. שכטמן, נ. מור & י. מאירס (עורכים): <i>טיפול קוגניטיבי-התנהגותי במבוגרים (עמודים: 9-16)</i>. תל-אביב: הוצאת דיונון מבית פרובוק בע"מ. *Levi et all (2017)	טיפול בהפרעת דחק חריפה (A.S.D) – פרטני וקבוצתי.	9- 11
	* Levi, O., Bar-Haim, Y., Kreiss, Y., & Fruchter, E. Cognitive-behavioral therapy and psychodynamic psychotherapy in the treatment of combat-related post-traumatic stress disorder: A comparative study. <i>Psychotherapy. Clinical psychology & Psychotherapy</i>, 23(4), 298-307. doi: 10.1002/cpp.1969 *Levi, O., Shoval-Zuckerman, Y., Fruchter, E., Bibi, A., Bar-Haim, Y., Wald, I. (2017). Benefits	טיפול ב-PTSD ובטראומה מורכבת: פרטני וקבוצתי.	12- 13

	of a Psychodynamic Group Therapy (PGT) Model for Treating Veterans with PTSD. <i>Journal of Clinical Psychology.</i> 73(10):1247-1258. doi: 10.1002/jclp.22443.		

הערה:

ייתכנו שינויים בסדר העברת הנושאים ובפרטי הקריאה